

CÁC LOẠI HÌNH TƯỢNG QUÁN ÂM

1) Hình tượng Quán Âm của Thế Giới Cực Lạc

Quán Âm Bồ Tát của **Thế Giới Cực Lạc** (Sukhavatī-dhātu) có thể nói là tất cả bản vị của Quán Âm.

Kinh **Quán Vô Lượng Thọ** ghi rằng: “*Bồ Tát thân dài tám mươi vạn ức na do tha hằng hà sa do tuần, màu da thịt trên thân là màu vàng tím, trên đỉnh có búi tóc, trên đầu đội mũ Trời có viên ngọc báu Tỳ Lăng Già Ma Ni chế thành, đặc biệt là trong mũ Trời có một Tôn Phật đứng A Di Đà Phật cao 25 do tuần. Tương bạch hào giữa hai lông mày đầy đủ màu 7 báu tuôn ra tám vạn bốn ngàn loại ánh sáng, trong mỗi một ánh sáng cũng có vô số Hóa Phật, Hóa Bồ Tát. Sau gáy có Hào Quang tròn, trong Hào Quang tròn có 500 vị Hóa Phật, mỗi một vị Hóa Phật đều có 500 Hóa Bồ Tát, vô lượng Chư Thiên làm thị giả của Ngài, toàn thân trong ánh sáng, thị hiện tất cả sắc tướng của chúng sinh ở 5 nẻo. Biến hiện tự tại khắp mười phương thế giới.*

Cánh tay của Bồ Tát màu như Hoa Sen hồng, có tám mươi ức ánh sáng dùng làm anh lạc, trong anh lạc hiện khắp tất cả các việc trang nghiêm. Lòng bàn tay cũng có năm trăm ức màu Hoa Sen tạp. Hai tay: trên mỗi một đầu ngón tay có tám vạn bốn ngàn màu sắc, mỗi một màu sắc có tám vạn bốn ngàn ánh sáng, ánh sáng ấy mềm mại chiếu khắp tất cả, dùng tay báu này để tiếp dẫn chúng sinh. Khi giơ bàn chân lên, dưới bàn chân có Tương bánh xe ngàn cãm, tự nhiên hóa thành năm trăm ức Đài Quang Minh, dưới bàn chân thời có Hoa Kim Cang Ma Ni rải tán tràn đầy khắp tất cả mọi nơi”.

Hình tượng của Quán Thế Âm viên mãn đầy đủ, cùng với Đức Phật chẳng có sai biệt, chỉ có búi tóc trên đỉnh đầu và Vô Kiến Đỉnh Tướng không giống như Đức Phật.

Vì muốn tiếp dẫn chúng sinh vãng sinh về thế giới Cực Lạc ở Phương Tây hình tượng của Quán Thế Âm Bồ Tát cũng có cầm Đài Sen Kim Cương. Hình tượng như vậy cũng chẳng hạn chế dùng loại tư thế nào, loại tay ấn nào làm định hình mà là thuận theo nhân duyên nguyện vọng cần yếu của chúng sinh để thị hiện, cho nên trong Kinh Điển khác nhau cũng sẽ vẽ ra Tướng trạng khác nhau.

Ví như trong Kinh **Bát Không Quyển Sách Thần Biến Chân Ngôn** ghi nhận rằng: Quán Âm là vị **Hiếp Thi** của Đức Phật Di Đà, tay trái cầm Hoa Sen, lòng bàn tay phải ngửa lên để trên đùi, ngồi bán già. Chẳng qua là trong đó có nói “**Trên đỉnh đầu có vị Hóa Phật đứng**” so với đặc trưng của nhóm thì khác nhau, có thể tính toán là tiêu chí để đăng ký của Quán Âm. Tôn Phật đứng này, nói chung đều cho rằng Đức Phật A Di Đà cũng tức là **Vô Lượng Thọ Như Lai** (Amitāyus-tathāgata).

Thông thường hình tượng Quán Thế Âm Bồ Tát này được thờ phụng chung với Đức Phật A Di Đà và Đại Thế Chí Bồ Tát, và được tôn xưng là **Tây Phương Tam Thánh**

2. Ba mươi ba loại Thân Ứng Hóa

Căn cứ trong “**Kinh Pháp Hoa. Phẩm Quán Thế Âm Bồ Tát Phổ Môn**” nói, Bồ Tát có 33 loại thân ứng hóa, những thân ứng hóa này đều ứng với thân nào đó để hóa độ, Bồ Tát liền hiện thân đó mà giảng pháp cho kẻ đó, cần phải dùng thân Đồng Nam, Đồng Nữ để hóa độ, liền hiện thân Đồng Nam, Đồng Nữ mà giảng pháp, cần phải dùng thân Phật để hóa độ thì liền hiện thân Phật mà giảng pháp.

Do đây có thể biết, Quán Thế Âm Bồ Tát cũng chẳng nhất định phải xuất hiện hình tượng Bồ Tát, Ngài có thể hóa hiện làm Bà La Môn, có thể là Tỳ Kheo, Tỳ Kheo Ni, cũng có thể là thân Đế Thích, thân Đại Tự Tại Thiên, thân Dạ Xoa, thân A Tu La. Các loại thân này đều là ứng hiện thuận theo Đại Bi để giáo hóa chúng sinh.

Căn cứ trong “**Phẩm Phổ Môn**” ghi chép, 33 loại thân ứng hóa của Quán Thế Âm Bồ Tát phân biệt là:

1. Ba Tôn thuộc hàng Thánh:

33 loại thân ứng hóa của Quán Âm như sau:

Ba Tôn thuộc hàng Thánh:

1. Thân Phật:

2. Thân Bích Chi Phật:

3. Thân Thanh Văn:

端正 身心 絕欲 去愛 慈心 精進 不當 瞋怒

Sáu Tôn thuộc cõi Trời:
1_ Thân Đại Phạm Thiên :

2_ Thân Đế Thích:

3_ Thân Tự Tại Thiên:

4_ Thân Đại Tự Tại Thiên:

5_ Thân Thiên Đại Tướng Quân:

6_ Thân Tỳ Sa Môn:

勝不可無量大深上下八方布施恩德

Năm Tôn bên ngoài Đạo:

1_ Thân Tiểu Vương:

觀法 如化 三昧 常寂 善觀 口業 不識 他過

2_ Thân Trưởng Giả:

無量 成就 顛倒 遠離 正法 演說 總持 辯才

4_ Thân Tể Quan:

5_ Thân Bà La Môn:

Bốn Tôn bên trong Đạo:

1_ Thân Tỳ Kheo:

行作沙門大修功德奉持齋戒起立塔像

3_ Thân Ưu Bà Tắc:

來觀世音菩薩

手挽第十八
優婆夷身

佛子
平安長壽

佛土稱讚
道化宣布
經法聽受
供養恭敬

Sáu Tôn thuộc nhóm Người, Phi Nhân, Phụ Nữ, Đông Nam, Đông Nữ:
1_ Thân Người:

2_ Thân Phi Nhân:

3_ Thân Phụ Nữ:

4_ Thân Nữ Đồng Mục Thiên Nữ.

5_ Thân Đồng Nam:

6_ Thân Đồng Nữ:

Tám Bộ thuộc hàng Trời Rồng:

1_ Thân Trời:

2_ Thân Rồng:

安樂 令得 與之 悉施 善根 所作 有情 饒益

3_ Thân Dạ Xoa:

4_ Thân Càn Thất Bà:

5_ Thân A Tu La:

7_ Thân Khôn Na La Vương:

8_ Thân Ma Hầu La Già:

Một Tôn thuộc hàng Kim Cang:

1_ Thân Chấp Kim Cang:

Nhưng trong “**Nhiếp Vô Ngại Kinh**” (lại có tên gọi là “**Bồ Đà Lạc Hải Hội Quĩ**”) ngoài 33 thân ứng hóa nêu rõ ra, cũng ghi rõ hình tượng của các Tôn, nhưng trong Tôn Tượng trừ bỏ 4 thân phụ nữ nêu ở trước (19), (20), (21), (22) mà thay thế dùng thân Người, thân Phi Nhân, thân Phụ Nữ, thân Đông Mục Thiên Nữ.... Nhưng

trong quyển 6 “**Đại Phật Đỉnh Thủ Lăng Nghiêm Kinh**” thì bỏ đi 7 thân (9), (19), (20), (21), (22), (30), (33)... Ngoài ra thêm vào ở trên thân Tứ Đại Thiên Vương, thân Tứ Thiên Vương Quốc Thái Tử, thân Nữ Chủ, thân Người, thân Phi Nhân; lại chia thân Bích Chi Phật làm hai thân Độc Giác và Duyên Giác tổng cộng là 32 thân ứng hóa.

Trong Kinh **Nhiếp Vô Ngại** ghi nhận danh hiệu và hình tượng 33 loại thân ứng hóa của Quán Âm như sau:

Ba Tôn thuộc hàng Thánh:

1. *Thân Phật*: Hình Đức Phật màu vàng ròng, duỗi tay trái để trên đầu gối, tay phải kết ấn Thuyết Pháp.

2. *Thân Bích Chi Phật*: Toàn thân màu thịt trắng, tướng Tỳ Kheo trung niên, hai tay chấp lại.

3. *Thân Thanh Văn*: Thân tướng màu thịt trắng, tướng Tỳ Kheo Xí Niên, cầm Tam Y Hàm, thân mặc áo Tăng Già Lê.

Sáu Tôn thuộc cõi Trời:

1. *Thân Đại Phạm Thiên*: màu thịt trắng, có 4 mặt 3 con mắt 8 cánh tay 2 chân. Bên trái: Tay thứ nhất cầm cái Chày Tam Cổ, tiếp theo tay cầm Hoa Sen, kế đến tay cầm cái bình Quân Trì, sau cùng tay cầm cây phật trần trắng. Bên phải: Tay thứ nhất quyền ấn, tiếp theo tay cầm cây Mâu bén, kế đến tay cầm cái gương Tứ Trí, sau cùng tay ban Thí Vô Úy.

2. *Thân Đế Thích*: màu thịt trắng, tay trái quyền ấn, tay phải cầm cái chày Nhất Cổ.

3. *Thân Tự Tại Thiên*: màu thịt trắng, cầm Hoa Sen hồng.

4. *Thân Đại Tự Tại Thiên*: màu hoa sen tím, hai tay cầm cây mâu bén, cỡi con Trâu đen lớn.

5. *Thân Thiên Đại Tướng Quân*: màu thịt đỏ, hai tay chấp lại.

6. *Thân Tỳ Sa Môn*: màu vàng sẫm, tướng phẫn nộ giáng ma, tay trái cầm cái Tháp báu, tay phải cầm cây Kiếm báu.

Năm Tôn bên ngoài Đạo:

1. *Thân Tiểu Vương*: màu thịt đỏ, hai tay chấp lại.

2. *Thân Trưởng Giả*: màu thịt trắng, cầm viên ngọc báu Như Ý, tướng Đại Phú Quý Nhân.

3. *Thân Cư Sĩ*: màu thịt trắng, cầm viên ngọc báu Ma Ni, tướng Đại Gia Trưởng Già.

4. *Thân Tể Quan*: màu thịt đỏ, hai tay chấp lại, tướng Quan Nhân.

5. *Thân Bà La Môn*: màu thịt đỏ, đầu giống như Tỳ Kheo Tăng, mặc Bạch Tố Tục Y, hai tay cầm cây Tích Trượng.

Bốn Tôn bên trong Đạo:

1. *Thân Tỳ Kheo*: Da có vết nhăn màu thịt đỏ, tướng Đại Đức uy nghi, cầm cái Bát.

2. *Thân Tỳ Kheo Ni*: Toàn thân màu thịt trắng, tướng người nữ lớn tuổi, cầm Hoa Sen hồng.

3. *Thân Ưu Bà Tắc*: màu thịt trắng, đầu đội Mão trắng, mặc áo trăm kết, tướng người phạm tục mặc áo trắng, cầm khí cụ tu hành.

4. *Thân Ưu Bà Di*: màu thịt trắng, tướng người nữ tóc dài, cầm Hoa Sen Trí Tuệ.

Sáu Tôn thuộc nhóm Người, Phi Nhân, Phụ Nữ, Đồng Nam, Đồng Nữ:

- 1_ *Thân Người*: màu thịt trắng, tướng Quý Nhân, cầm Hoa Sen màu nhiệm.
- 2_ *Thân Phi Nhân*: Thân tướng rất xanh, tướng Ác Đon Đà La, tay trái giương Cung, tay phải cầm Mũi Tên.
- 3_ *Thân Phụ Nữ*: màu thịt trắng, giống như Chư Thiên Thái Nữ, thọ tướng kính yêu.
- 4_ *Thân Nữ Đồng Mục Thiên Nữ*: Thân tướng màu thịt trắng, hai tay cầm Hoa Sen tím.
- 5_ *Thân Đồng Nam*: màu thịt trắng, tướng tiêu đồng còn trẻ, hai tay cầm Hoa Sen.
- 6_ *Thân Đồng Nữ*: màu trắng như Kha Tuyết, tướng người nữ còn trẻ, cầm Hoa Sen xanh.

Tám Bộ thuộc hàng Trời Rồng:

- 1_ *Thân Trời*: Thân Tướng màu Hoa Sen hồng, tay trái cầm cái hộp đựng Hoa Sen, tay phải cầm Hoa Sen màu nhiệm.
- 2_ *Thân Rồng*: Thân Tướng màu rất xanh, trên đỉnh hiện cái đầu Rồng, tướng sân huệ phần nô, hai tay nắm mây đen.
- 3_ *Thân Dạ Xoa*: Thân Tướng màu thịt đỏ, trên đỉnh có Mão lửa rực, hai tay cầm cây chày tam cổ.
- 4_ *Thân Càn Thát Bà*: Thân Tướng màu thịt đỏ, trên đỉnh có Mão tám góc, hai tay cầm Tiêu Địch (Tiêu: ống Tiêu, Địch: ống sáo), tay phải cầm cây Kiếm báu.
- 5_ *Thân A Tu La*: Có 3 mặt màu đen xanh, hình tượng khỏa thân phần nô, có 6 cánh tay 2 chân, 2 tay chấp lại. Bên trái: tay thứ hai cầm Hỏa Pha Chi, kế đến tay cầm Dao Gậy. Bên phải: tay thứ hai cầm Thủy Pha Chi, kế đến tay cầm Dật Ấn.
- 6_ *Thân Ca Lô La*: Thân tướng màu đen xanh, vùng mặt là chim xí điều màu nhiệm, thân người có cánh, tay trái tác quyền để ở eo, tay phải cây móc câu Kim Cang.
- 7_ *Thân Khẩn Na La Vương*: Đầu mặt Hoẵng, Huru, Ngựa, hình tượng người khỏa thân, cầm khí cụ âm thanh.
- 8_ *Thân Ma Hầu La Già*: Đầu Rắn tướng Quý Nhân, hai tay ôm Sênh Địch (Sênh: cái kèn, Địch: ống sáo), hoặc cầm cây Gậy đánh trống.

Một Tôn thuộc hàng Kim Cang:

- 1_ *Thân Chấp Kim Cang*: Thân tướng màu thịt đỏ, tướng phần nô giáng ma, tóc bó lại thành búi, Mão có lửa rực như vòng hoa, tay trái nắm lại thành quyền để ở eo, tay phải cái Chày Kim Cang.